

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNIĄ

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to
O-Q00.

Egzamin ósmoklasisty

Język polski

DATA: **23 maja 2023 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS PRACY: **do 180 minut**

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy arkusz składa się z 38 kolejno ponumerowanych stron.
2. Sprawdź, czy w arkuszu znajduje się 20 zadań.
3. Brak stron lub inne wady arkusza zgłoś nauczycielowi.
4. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
5. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
6. Wszystkie zadania rozwiązuj długopisem lub piórem.
7. W każdym zadaniu poprawna jest zawsze tylko jedna odpowiedź.
8. Jeśli się pomylisz, postępuj zgodnie z informacjami zamieszczonymi na następnej stronie.
9. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.

Powodzenia!

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia ucznia do dostosowania zasad oceniania.

Uczeń **nie przenosi** odpowiedzi na kartę odpowiedzi.

OPOP-**Q00**-2305

Zapoznaj się z poniższymi informacjami

1. Sposób zaznaczania poprawnych odpowiedzi podany jest przy każdym zadaniu.
2. Jak zaznaczyć pomyłkę w zadaniach zamkniętych?

Jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie skreśl i otocz kółkiem inne rozwiązanie, np.

A.

D.

albo

3. Jak zaznaczyć pomyłkę i zapisać poprawną odpowiedź w zadaniach otwartych?

Jeśli się pomylisz, zapisując odpowiedź w zadaniu otwartym, pomyłkę przekreśl i napisz poprawną odpowiedź

nad niepoprawnym fragmentem

stuszenie

Uważam, że bohater postąpił ~~dobrze~~.

lub obok niego

*Uważam, że bohater postąpił ~~dobrze~~. *stuszenie**

**Lista lektur obowiązkowych w roku szkolnym 2022/2023
(zgodna z wymaganiami egzaminacyjnymi)**

Klasy VII i VIII

Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*

Aleksander Fredro, *Zemsta*

Jan Kochanowski, wybór fraszek i trenów, w tym treny VII, VIII

Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*

Adam Mickiewicz, *Reduta Ordona*, *Śmierć Pułkownika*, *Świtezianka*,
Dziady część II, *Pan Tadeusz* (całość)

Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Księżę*

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*, *Latarnik*

Juliusz Słowacki, *Balladyna*

**Inne lektury obowiązkowe (zgodne z podstawą programową), do
których również można się odwołać**

Klasy VII i VIII

Jan Kochanowski, treny I, V

Ignacy Krasicki, *Żona modna*

Adam Mickiewicz, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie*

Stefan Żeromski, *Szyfowe prace*

Sławomir Mrożek, *Artysta*

Melchior Wańkowicz, *Tędy i owędy* (wybrany reportaż)

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Antoine de Saint-Exupéry

MAŁY KSIĄŻĘ

Dużo czasu upłynęło, zanim zrozumiałem, skąd przybył Mały Książę. Choć sam zadawał mi wiele pytań, udawał, że moich nie słyszy. Dopiero z wypowiedzianych przypadkowo słów poznałem jego historię.

Kiedy po raz pierwszy ujrzał mój samolot [...], zapytał:

– Co to za przedmiot?

– To nie jest przedmiot. To lata. To samolot. To mój samolot.

Byłem bardzo dumny, mogąc mu powiedzieć, że latam. Wtedy zawołał:

– Jak to? Spadłeś z nieba?

– Tak – odparłem skromnie.

– Ach, to zabawne...

I Mały Książę wybuchnął śmiechem, który mnie rozgniewał.

Wolałbym, aby poważniej traktowano moje nieszczęście.

Po chwili powiedział:

– A więc ty też spadłeś z nieba? Z jakiej planety pochodzisz?

W tym momencie rozjaśnił mi się nieco mrok otaczający jego zjawienie się i spytałem natychmiast:

– Więc ty przybyłeś z innej planety?

Ale on nie odpowiadał. Schylił głowę i uważnie przyglądał się mojemu samolotowi. [...]

Miałem pewne podstawy, aby sądzić, że planeta, z której przybył Mały Książę, jest gwiazdą B-612. Ta gwiazda była widziana raz tylko, w 1909 roku, przez tureckiego astronoma, który swoje odkrycie ogłosił na Międzynarodowym Kongresie Astronomów. Nikt jednak nie chciał mu uwierzyć, ponieważ miał bardzo dziwne ubranie. Tacy bowiem są dorośli

ludzie. [...] Astronom ogłosił po raz wtóry swoje odkrycie w roku 1920 – i tym razem był ubrany w elegancki frak. Cały świat mu uwierzył.

Opowiedziałem wam te szczegóły o planecie B-612 i podałem numer ze względu na dorosłych. Dorośli są zakochani w cyfrach. Jeżeli opowiadacie im o nowym przyjacielu, nigdy nie spytają o rzeczy najważniejsze. Nigdy nie usłyszycie: „Jaki jest dźwięk jego głosu? W co lubi się bawić? Czy zbiera motyle?”. Oni spytają was: „Ile ma lat? Ilu ma braci? Ile waży? Ile zarabia jego ojciec?”. Wówczas dopiero sądzą, że coś wiedzą o waszym przyjacielu.

Jeżeli mówicie dorosłym: „Widziałem piękny dom z czerwonej cegły, z geranium w oknach i gołębiami na dachu” – nie potrafią sobie wyobrazić tego domu. Trzeba im powiedzieć: „Widziałem dom za sto tysięcy złotych”. Wtedy krzykną: „Jaki to piękny dom!”.

Jeżeli powiecie dorosłym: „Dowodem istnienia Małego Księcia jest to, że był śliczny, że śmiał się i że chciał mieć baranka, a jeżeli chce się mieć baranka, to dowód, że się istnieje” – wówczas wzruszą ramionami i potraktują was jak dzieci. Lecz jeżeli im powiecie, że przybył z planety B-612, uwierzą i nie będą zadawać niemądrych pytań. Oni są właśnie tacy. Nie można od nich za dużo wymagać. Dzieci muszą być bardzo pobłażliwe w stosunku do dorosłych.

Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*, tłum. Jan Szwykowski, Warszawa 2013.

[393 wyrazy]

Zadanie 1. (1 pkt)

Na podstawie przytoczonego fragmentu *Małego Księcia*, oceń, czy zdania są prawdziwe. Otocz kółkiem TAK albo NIE.

1. Z przytoczonego fragmentu wynika, że Mały Książę chętnie udzielał odpowiedzi na pytania narratora.

TAK NIE

2. Z przytoczonego fragmentu wynika, że zachowanie Małego Księcia rozbawiło narratora.

TAK NIE

Zadanie 2. (1 pkt)

Dokończ zdanie tak, aby było zgodne z treścią przytoczonego fragmentu *Małego Księcia*. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

Ze słów narratora wynika, że dorośli

- A. mają bogatą wyobraźnię.
- B. potrzebują informacji o liczbach.
- C. nie oceniają innych dorosłych po wyglądzie.
- D. nie interesują się sytuacją materialną innych ludzi.

Zadanie 3. (1 pkt)

Na podstawie przytoczonego fragmentu *Małego Księcia*, oceń, czy zdania są prawdziwe. Otocz kółkiem TAK albo NIE.

1. Informacja o istnieniu planety B-612 została uznana za prawdziwą na Kongresie Astronomów w 1909 r.

TAK NIE

2. Narrator przypuszczał, że Mały Książę przybył z planety odkrytej przez tureckiego astronoma.

TAK NIE

Zadanie 4. (1 pkt)

Przeczytaj definicję wyrazu *ciekawość*.

ciekawość – «dążenie do poznania czegoś, interesowanie się czymś»

Czy Małego Księcia charakteryzowała ciekawość?

Uzasadnij swoją odpowiedź, odwołując się do definicji i przytoczonego fragmentu utworu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

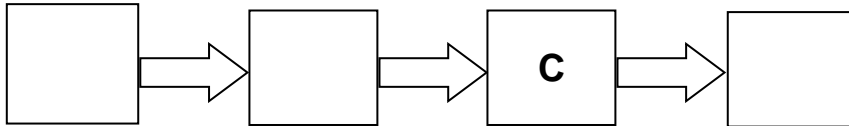
.....

.....

Zadanie 5. (1 pkt)

Na podstawie całego utworu *Mały Książę* ułóż zgodnie z porządkiem chronologicznym poniższe wydarzenia dotyczące życia Małego Księcia. Wpisz litery A, B, D w kratki we właściwej kolejności.

- A. Pojawienie się róży na planecie Małego Księcia.
- B. Pożegnanie Małego Księcia z pilotem.
- C. Spotkanie Małego Księcia z lisem.
- D. Podróż Małego Księcia na Ziemię.

Zadanie 6. (2 pkt)

Czy mieszkańcy planet, które odwiedził Mały Książę, mają podobne cechy jak dorośli opisani przez narratora w przytoczonym fragmencie?

Uzasadnij swoją odpowiedź. W uzasadnieniu odwołaj się do charakterystyki mieszkańców dwóch wybranych planet.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7. (1 pkt)

Która z poniższych ilustracji może odnosić się do sceny powrotu Małego Księcia do domu? Uzasadnij swój wybór, odwołując się do znajomości całego utworu.

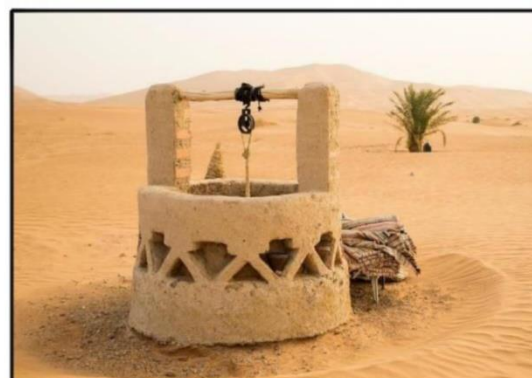
Ilustracja 1.

Ilustracja 2.

Ilustracja 3.

Ilustracja 4.

Ilustracja nr:

Uzasadnienie wyboru:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8. (1 pkt)

Jedno z poniższych zdań dotyczących okoliczności powstania *Małego Księcia* zapisano niezgodnie z regułami interpunkcji. Otocz kółkiem zdanie, w którym interpunkcja jest niepoprawna.

- A. Autora *Małego Księcia* od dzieciństwa fascynowały samoloty, dlatego już w bardzo młodym wieku został pilotem.
- B. Antoine de Saint-Exupéry służył w lotnictwie wojskowym i cywilnym, latał nad Europą, Afryką, Ameryką Północną i Południową.
- C. Kiedy w trakcie lotu autorowi *Małego Księcia* przytrafiła się awaria samolotu musiał przymusowo lądować na pustyni.
- D. Gdy Antoine de Saint-Exupéry czekał na pomoc, wpadł na pomysł napisania *Małego Księcia*.

Zadanie 9. (1 pkt)

Dokończ zdanie. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

Przymiotnikiem należącym do tej samej rodziny wyrazów co wyraz *ciekawość* jest wyraz

- A. *ciekawy.*
- B. *ciekawie.*
- C. *cieknący.*
- D. *zaciekawiony.*

Zadanie 10. (2 pkt)

Jedno z wydawnictw książkowych chce zachęcić uczniów do czytania książek. W tym celu do zamówień klientów dołącza zakładki do książki inspirowane wybranymi lekturami szkolnymi.

Poniżej znajdują się przykłady takich zakładek.

Wybierz **jedną** zakładkę. Następnie:

- podaj tytuł lektury obowiązkowej, do której nawiązują elementy graficzne umieszczone na zakładce
- wyjaśnij związek dwóch wybranych elementów graficznych umieszczonych na zakładce z treścią wskazanej przez Ciebie lektury.

Uwaga! Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.

Wybieram zakładkę oznaczoną literą:

Tytuł lektury obowiązkowej:

Element graficzny 1.:

Wyjaśnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Element graficzny 2.:

Wyjaśnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Marcin Waincettel

LUDZIE LISTY PISZĄ...

Piszecie listy? Papierowe – takie zwykłe, czasami polecane? Czy ktoś dziś pisze jeszcze listy do rodziny, przyjaciół, ukochanej lub ukochanego? W dzisiejszych czasach piszemy ich dziesiątki, może nawet setki, ale już nie takie zwykłe, polecane. Częściej – elektroniczne.

Pisanie listów to chęć wyrażenia czegoś. Wyjaśnienie tego, co dokładnie ma się na myśli. Nazwanie emocji, określenie intencji. A wszystko to za pomocą słów. Zapisane w listach brzmią zdecydowanie inaczej niż w czasie zwykłej pogawędki. Bo pisanie listów nie jest przecież czynnością codzienną, choć do codzienności często się odnoszą.

Epistolografia, czyli tworzenie korespondencji zgodnej z określonymi zasadami w danej epoce czy środowisku, miała swoje znaczenie. Bo i listy były czytane nie tylko przez adresata, ale także udostępniane oficjalnie i za zgodą nadawcy wielu innym osobom. Sztukę zamiany myśli w słowa znali już starożytni Grecy, którzy pisali najpierw na drewnianych tabliczkach powleczonych woskiem a potem na papirusach.

Spróbujmy się jednak zastanowić, dlaczego dzisiaj już prawie nikt nie pisze tradycyjnych listów. Najprostsza odpowiedź? Bo nie mamy czasu, siły ani ochoty. Bo brakuje skupienia, odpowiedniej motywacji, a tak naprawdę również powodu. Najczęściej wystarczy SMS. Krótka i zwięzła wiadomość tekstowa. Wyjęta z codzienności. Czasem zakończona ciekawą emotikoną¹. Czasem szybkim „PS Kocham Cię”. I żebyśmy się teraz dobrze zrozumieli. Takie słowa w dalszym ciągu posiadają określoną moc i wielką wymowę. Liczy się jednak sposób, w jaki to komunikujemy.

Być może przyczyna tego, że sztuka pisania listów jest dziś nieco zapomniana, wiąże się z osłabieniem międzyludzkich relacji. Wszystko wydaje się bardziej spontaniczne, chwilowe, krótkotrwałe. Nieprawda? Zerknijcie kiedyś na swój komunikator². Zobaczcie, ile z tych konwersacji kończy się w pośpiechu, bez słowa pożegnania czy wyjaśnienia. Pozostają po nas mrugające emotikonki.

Brak czasu sprawia też, że piszemy szybciej, a co za tym idzie – niedbale. Ale nie oznacza to, że listy elektroniczne są gorsze od tych tradycyjnych. Choć z całą pewnością się różnią. Te elektroniczne często wysyłane są w ilościach hurtowych, np. informacje o promocjach, wyprzedażach, nowościach książkowych. Te tradycyjne natomiast – do indywidualnego odbiorcy, znajomego, przyjaciela, członka rodziny.

Skończę tak, jak zacząłem. Czy piszecie listy? Papierowe – takie zwykłe, czasami polecane albo elektroniczne? Czy ktoś dziś kreśli jeszcze listy do rodziny, przyjaciół, ukochanej lub ukochanego? Pomyślcie o tym. A potem weźcie długopis, wieczne pióro albo laptopa. I napiszcie. Coś od siebie. Coś dla kogoś bliskiego. To niełatwa, ale bardzo piękna sztuka.

Na podstawie: Marcin Waincetel, *Ludzie listy piszą... Epistolografia*
– *zapomniana sztuka w cyfrowej formie*, www.lubimyczytac.pl

¹ Emotikona – prosty znak graficzny przedstawiający zwykle wyraz twarzy, służący najczęściej wyrażaniu emocji.

² Komunikator – program pozwalający komunikować się z innymi ludźmi za pośrednictwem internetu.

[416 wyrazów]

Zadanie 11. (2 pkt)

Uzupełnij poniższy tekst w taki sposób, aby stanowił streszczenie tekstu

Ludzie listy piszą...

Tematem tekstu jest

.....

.....

Autor zastanawia się nad tym, dlaczego

.....

.....

W końcowych wnioskach

.....

.....

Zadanie 12. (1 pkt)

Na które z poniższych pytań znajdziesz odpowiedź w 3. akapicie tekstu?

Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

- A. Kiedy ludzie przestali pisać listy?
- B. Do kogo najczęściej wysyłamy listy?
- C. Od jak dawna znana jest sztuka pisania listów?
- D. Czym różni się list tradycyjny od elektronicznego?

Zadanie 13. (1 pkt)

Na podstawie przytoczonego tekstu oceń, czy zdania są prawdziwe.

Otocz kółkiem TAK albo NIE.

1. Z tekstu wynika, że pisanie listów tradycyjnych staje się obecnie coraz popularniejsze.

TAK NIE

2. Z tekstu wynika, że konwersacje z wykorzystaniem komunikatorów internetowych sprzyjają pogłębianiu więzi między ludźmi.

TAK NIE

Zadanie 14. (1 pkt)

Na podstawie przytoczonego tekstu oceń, czy zdania są prawdziwe.

Otocz kółkiem TAK albo NIE.

1. Na pytanie zawarte w czwartym akapicie tekstu autor nie udziela odpowiedzi.

TAK NIE

2. Autor używa czasowników w 1. osobie liczby mnogiej, aby wskazać, że opisane zjawisko dotyczy większości z nas.

TAK NIE

Zadanie 15. (1 pkt)

Dokończ zdania. Otocz kółkiem właściwe odpowiedzi.

W wypowiedzeniu Najczęściej wystarczy SMS podkreślony wyraz to przysłówek w stopniu

- A. wyższym.
- B. najwyższym.

Zgodnie z zasadami poprawności ortograficznej partykułę *nie* z wyrazem *najczęściej* należy zapisać

- C. łącznie.
- D. rozdzielnie.

Zadanie 16. (1 pkt)

Przeczytaj definicję wyrazu *sztuka*.

1. «twórczość artystyczna człowieka»
2. «utwór literacki przeznaczony do wystawiania na scenie»
3. «umiejętność robienia czegoś»
4. «pojedyncza rzecz»

Na podstawie: www.wsjp.pl

Odwołując się do przytoczonej definicji i tekstu *Ludzie listy piszą...*, oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Otocz kółkiem TAK albo NIE.

1. W ostatnim akapicie tekstu Marcina Waincetela wyrazu *sztuka* użyto w znaczeniu 2.

TAK NIE

2. W zdaniu *Sztuka zamiany myśli w słowa znana jest już od bardzo dawna* wyrazu *sztuka* użyto w znaczeniu 3.

TAK NIE

Zadanie 17. (2 pkt)

Spośród lektur obowiązkowych wybierz tę, której bohater potrafił przekonać innych do swoich pomysłów. Podaj tytuł tej lektury oraz jej bohatera.

Uzasadnij swój wybór. W uzasadnieniu przywołaj sytuację z tej lektury, ilustrującą Twoją argumentację.

Uwaga! Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.

Tytuł lektury:

Bohater lektury:

Uzasadnienie wyboru:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 18. (1 pkt)

Dokończ zdanie. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

Wypowiedzenie *Te elektroniczne często wysyłane są w ilościach hurtowych, np. informacje o promocjach, wyprzedażach, nowościach książkowych* jest

- A. zdaniem pojedynczym.
- B. równoważnikiem zdania.
- C. zdaniem złożonym podrzędnie.
- D. zdaniem złożonym współrzędnie.

Zadanie 19. (3 pkt)

Zredaguj **zaproszenie** na spotkanie z autorem książki pt. *Sztuka pisania listów*. Zachęć do udziału w tym wydarzeniu, używając dwóch argumentów.

Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 20. (20 pkt)

Wybierz **jeden** z podanych tematów i napisz wypracowanie.

- Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz **rozprawkę** albo **opowiadanie**.
- W wypracowaniu odwołaj się do **wybranej lektury obowiązkowej**. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **150 wyrazów**.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie.

Temat 1.

Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że to, jakimi jesteśmy ludźmi, zależy od nas samych? Napisz rozprawkę, w której przedstawisz swoje stanowisko. W uzasadnieniu odwołaj się do lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego.

Temat 2.

Napisz opowiadanie o Twoim spotkaniu z bohaterem wybranej lektury obowiązkowej. Wasza wspólna przygoda przekona Cię, że swój cel osiąga ten, kto wytrwale do niego dąży. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną lekturę obowiązkową.

WYPRACOWANIE
na temat nr

Miejsce dla egzaminatora

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Miejsce dla egzaminatora

